

Анастасія Вандяк,

аспірантка першого року навчання

Західноукраїнського національного

університету

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-5880-8627>

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ ДЕЛЕГУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ У СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано та узагальнено наукові підходи щодо трактування суті поняття «делегування повноважень».

Делегування як один із методів державного управління використовується органами виконавчої на вирішення завдання ефективного перерозподілу повноважень між ними. Передавати повноваження може лише уповноважений на те орган виконавчої влади, якому таке право надано Конституцією України та відповідними законами.

У статті на основі аналізу теоретичних засад обґрунтовано, що делегування найбільш притаманне саме для органів місцевого самоврядування, позаяк самі органи публічного управління створені за таких умов, коли громадою або спільнотою делегуються їм владні повноваження.

Автором зроблено висновки, а також визначено поняття делегування повноважень у системі місцевого самоврядування та виокремлено характерні особливості делегування повноважень у системі місцевого самоврядування.

Ключові слова: делегування повноважень, правова природа, органи влади, органи місцевого самоврядування, система місцевого самоврядування, повноваження.

Vandyak A.

Theoretical aspects of determining the legal nature of delegation of powers in the system of local self-government of Ukraine

The article analyzes and summarizes scientific approaches to interpreting the essence of the concept of «delegation of powers».

Based on the theoretical analysis, it is determined that the presence of a special subject composition, which on the one hand is represented by the subject of delegation with the appropriate legal status, and on the other - by the executor of delegated powers, is a characteristic feature of the delegation of powers.

Delegation as one of the methods of public administration is used by executive bodies to solve the problem of effective redistribution of powers between them. Its external management action is limited by the system of executive power and does not go beyond its limits. Only an authorized executive body, which is granted such a right by the Constitution of Ukraine and relevant laws, can transfer powers.

The article, based on the analysis of theoretical principles, substantiates that delegation is most inherent in local government bodies, since public administration bodies themselves are created under such conditions when the community or community delegates power to them. As for local government bodies, the community delegates the right to exercise local self-government to certain public bodies - local councils, which, in turn, grant or delegate part of the powers to other bodies in the local government system.

The use of delegation leads to the formulation of new tasks, among which the task of coordinating the activities of various links in the system of local government bodies acquires special importance. The feasibility and scope of delegation largely depend on the specific socio-economic and political situation, financial capabilities, and the nature of the tasks being solved.

It was determined that more detailed legislative regulation of the institution of delegation of powers will help to competently distribute material resources and financial funds and achieve the goal of delegation of powers.

The author draws conclusions, defines the concept of delegation of powers in the local government system, and identifies the characteristic features of delegation of powers in the local government system.

Keywords: delegation of powers, legal nature, authorities, local government bodies, local government system, powers.

© Анастасія Вандяк, 2025

Постановка проблеми. Делегування повноважень є необхідною умовою успішного здійснення управління, заснованого на конкретних результатах. Для того, щоб керівники відповідали за результати, вони повинні мати необхідні права на основі чіткого делегування повноважень у всіх сферах, включаючи насамперед управління людськими ресурсами.

Використання делегування призводить до постановки нових завдань, серед яких особливого значення набуває завдання координації діяльності різних ланок системи органів місцевого самоврядування. Доцільність та обсяг делегування багато в чому залежать від конкретної соціально-економічної та політичної ситуації, фінансових можливостей та характеру розв'язуваних завдань.

Особливої актуальності в Україні у теперішніх умовах формування сучасної моделі інституту місцевого самоврядування набуває питання чіткого визначення правової природи делегування повноважень у системі місцевого самоврядування. Оскільки від вирішення даного роду проблем залежить не лише укріплення інституту місцевого самоврядування, але й зміцнення збалансованих взаємовідносин між органами державної влади та органами місцевої влади, а також підвищення ефективності управління на місцевому рівні загалом.

Мета статті – обґрунтування теоретичних аспектів щодо визначення правової природи делегування повноважень у системі місцевого самоврядування в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науково-теоретичну базу для написання даної статті склали праці: Г. В. Бублик, І. В. Бурачек, В. А. Давидова, А. Г. Корбутяк, О. Д. Крупчан, А. О. Новак, Б. А. Руснак, Я. М. Сандул, М. Я. Сидор, Н. Я. Сокровольська, І. П. Сторожук, О. Терешук, Р. С. Титикало, А. В. Цабека, С. В. Шевчук та ін.

Виклад основного матеріалу дослідження. В сучасній системі місцевого самоврядування для її модернізації широко застосовуються технології делегування повноважень між її різними рівнями, які досліджувалися багатьма вітчизняними та зарубіжними науковцями.

Для розвитку місцевого самоврядування, як зауважує Б. А. Руснак, характерним є пошук нових форм та моделей співпраці між його органами на різних рівнях та органами державної влади, а також тими, які становлять частину системи місцевого самоврядування. На сьогодні актуальним є вивчення основних проблемних аспектів щодо розподілу та поєднання повноважень, а також їх делегування між головними суб'єктами, які мають право здійснювати місцеве самоврядування [1, с. 64].

У своїй роботі Р. С. Титикало відзначає, що «завжди було актуальним питання обсягу повноважень та делегування повноважень між місцевими органами публічної адміністрації. Так, в Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні чітко визначено, що в ході здійснення реформи децентралізації ефективного та швидкого розв'язання потребує проблема погіршення якості та доступності публічних послуг внаслідок ресурсної неспроможності переважної більшості органів місцевого самоврядування здійснювати власні і делеговані повноваження» [2, с. 248].

Враховуючи даний факт, вагоме значення при цьому буде мати дослідження сутності поняття «делегування повноважень».

Розглядаючи етимологію поняття «делегування», В. А. Давидова зауважує, що даний термін походить від латинського слова *delegare* – «призначати». Окрім того від нього походить і іменник «делегат». На думку авторки, «делегування – це передача функцій, повноважень на певний термін, при цьому в суб'єкта, що делегує, зберігаються права повернути їх до свого застосування» [3, с. 179–181].

Термін «делегування», як зазначає І. В. Бурачек, утворюється від латинського *delegatus, delegare*, що має значення «відправляти», «назначати» та означає дію керівників щодо розподілу та передачі завдань і повноважень особі, яка є відповідальною за їх виконання [4].

На думку О. Крупчана, як одну з форм здійснення інституту децентралізації публічної влади потрібно розглядати делегування повноваження. Децентралізація – поступове делегування частини державних повноважень органам місцевої влади [5, с. 17].

У своєму дослідженні Г. В. Бублик, визначає «делегування повноважень як процес трансляції своїх повноважень органом, що делегує, делегованому суб'єкту та концентрує увагу на вільному волевиявленні обох суб'єктів делегування, а також укладання адміністративного договору з метою оформлення цих правовідносин» [6, с. 8].

Я. М. Сандул у своєму дослідженні визначає «делегування повноважень як один зі способів (форм) надання повноважень, сутність якого полягає у передачі повноважень від одного конкретного органу іншому (за згодою останнього) та має на меті забезпечити оптимальну організацію їх виконання із одночасним збереженням відповідних повноважень у віданні делегуючого суб'єкта» [7, с. 10].

На підставі наведених визначень можна зробити висновок, що наявність спеціального суб'єктного складу, який з однієї сторони представлений суб'єктом делегування із відповідним правовим статусом, а з іншої – виконавцем делегованих повноважень є характерною особливістю делегування повноважень.

У свою чергу, М. Я. Сидор інститут делегування повноважень визначає адміністративно-правовою формою субординаційної взаємодії місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування. Науковець зазначає, що добровільність, яка сьогодні знайшла формальне відображення є ознакою делегування [8, с. 10–11].

Подібну точку зору підтримує О. Терещук, який у своїй роботі «делегування повноважень визначає як адміністративно-правовий інститут, зміст якого становить процес (правовідносини) передачі публічно-адміністративних повноважень суб'єкта делегування іншому учаснику (органу публічної адміністрації, фізичній особі або юридичним особам приватного/публічного права) на визначений строк з обов'язковим ресурсним забезпеченням (фінансовим/майновим), відповідними контрольно-наглядовими обмеженнями та відповідальністю, що здійснюється у формі договору чи акта» [9, с. 128].

А. Корбутяк і Н. Сокровольська у своїй роботі визначають делегування повноважень як двосторонні імперативні правовідносини, у яких один орган наділений власною компетенцією на підставі нормативних актів, а інший – належною правоздатністю на одержання й реалізацію даних повноважень. Делегування, як стверджують науковці, означає надання повноважень органам нижчого рівня на певний час зі збереженням у суб'єкта, що делегує, права повернути їх. Разом з тим, делегуючий суб'єкт несе відповідальність за наслідки дій органів нижчого рівня, якому він делегував повноваження, та бере на себе зобов'язання [10].

А. В. Цабека пропонує визначити «делегування повноважень органів виконавчої влади як надання суб'єктом делегування із відповідним правовим статусом нормативно визначених повноважень виконавцю з одночасним збереженням права здійснювати контроль за здійсненням делегованих повноважень та можливістю відкликання таких повноважень з метою ефективної, повноцінної та раціональної їх реалізації із врахуванням як державних інтересів, так і законних інтересів громадян України та жителів відповідної адміністративно-територіальної одиниці» [11, с. 109].

Тобто, делегування у системі органів виконавчої влади має і певні межі. Ціль таких обмежень – збереження балансу у взаємовідносинах законодавчої та виконавчої влади, збереження основ конституційного ладу країни.

На думку С. В. Шевчук, «юридична природа делегування повноважень полягає в тому, що: повноваження, що делегуються, можуть бути в будь-який час відізовані делегуючим органом; після делегування повноважень компетенція органу, що їх делегує, не змінюється; делегуватися можуть тільки окремі повноваження, що складають частину компетенції відповідного органу публічної влади; при делегуванні здійснюється поширення компетенції делегуючого органу за рахунок наділення новими повноваженнями об'єкта делегування повноважень; акт делегування повинен обов'язково виходити від органу, що делегує повноваження; компетенція органу, якому делегуються ці повноваження, тимчасово розширюється; якщо повноваження делегуються на певний час, то припинення делегування не передбачає видання юридичного акта, в якому ці повноваження відзиваються (компетенція органу, якому делегуються повноваження, звужується автоматично). Якщо повноваження делегуються на невизначений час, то вони можуть бути за рішенням органу, що здійснював делегування повноважень, відізовані в будь-який час» [12, с. 54].

Слід відзначити, що делегування найбільш притаманне саме для органів місцевого самоврядування, позаяк самі органи публічного управління створені за таких умов, коли громадою або спільнотою делегуються їм владні повноваження. Що стосується органів місцевого самоврядування, то громада певним публічним органам – місцевим радам делегує право на здійснення місцевого самоврядування, які, у свою чергу, частину повноважень наділяють або делегують іншим органам у системі місцевого самоврядування.

Так, у Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» «делеговані повноваження визначаються як повноваження органів виконавчої влади, надані органам місцевого самоврядування законом, а також повноваження органів місцевого самоврядування, які передаються відповідним місцевим державним адміністраціям за рішенням районних, обласних рад» [13]. Відповідно до норм даного Закону «на виконавчі органи сільських, селищних, міських рад покладено здійснення широкого кола делегованих повноважень у різних сферах суспільних відносин: соціально-економічного і культурного розвитку, планування та обліку, бюджету, фінансів і цін, управління комунальною власністю, житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку, будівництва, освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури, і спорту, регулювання земельних відносин

та охорони навколишнього природного середовища, соціального захисту населення, зовнішньоекономічної діяльності, оборонної роботи, забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян (ст. ст. 27–38)».

Із визначення поняття «делегування повноважень», яке закріплене у п. 13 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», законодавець поділив делеговані повноваження на такі види:

1) повноваження органів виконавчої влади, що надаються відповідно до норм закону органам місцевого самоврядування;

2) повноваження органів місцевого самоврядування, які передаються на підставі рішення районних, обласних рад відповідним місцевим державним адміністраціям [13].

При цьому, як зазначає В. В. Кравченко, «до відання місцевого самоврядування необхідно віднести всі публічні справи, які спроможна вирішувати територіальна громада та її органи. Відповідно до компетенції органів регіонального самоврядування мають бути віднесені лише ті питання, які зачіпають інтереси регіонального співтовариства в цілому або не можуть бути вирішені на низовому рівні, а до компетенції органів виконавчої влади включаються питання, які вимагають централізованого керівництва, виходять за межі можливостей органів регіонального і місцевого самоврядування або не відповідають їх природі (функції щодо контролю та нагляду за додержанням Конституції і законів України, прав і свобод громадян)» [14, с. 94–95].

Тобто, у системі місцевого самоврядування делегування повноважень може бути ефективним лише за умови існування алгоритму його практичного здійснення, закріпленого на законодавчому рівні.

У місцевому управлінні, на думку І.П. Сторожук, «делегування повноважень розглядається як особливий спосіб виконання відповідних функцій місцевого самоврядування та завдань з територіального управління, що реалізується через передачу управлінських перспектив та відповідальності в системі органів управління з високого на нижчі рівні» [15, с. 232–233]. Звідси випливає, що в рамках загальної управлінської системи делегуванню притаманний адміністративний процес, позаяк відбувається передача окремих повноважень підпорядкованому або частково підпорядкованому органу.

А. О. Новак зазначає, що «делеговані повноваження органів місцевого самоврядування становлять сукупність державно-владних повноважень, що реалізуються органами місцевого самоврядування у визначених сферах суспільних відносин, та які тимчасово надаються їм на підставі Конституції, законів України, керуючись принципами доцільності та ефективності організації управлінської діяльності на місцевому рівні. Делегування повноважень слугує меті децентралізації публічної влади, наближенню механізму надання публічних послуг до громадян та підвищенню ефективності управління, сприяє найбільш повному та ефективному виконанню функцій і завдань муніципальної влади, реформі місцевого самоврядування, повноті вирішення, досягнення цілей і завдань держави та суспільства в цілому» [16, с. 107].

До того ж, як зазначає Р. С. Титикало, «при делегуванні повноважень органами публічної адміністрації повинні бути враховані наступні особливості: суб'єкт повинен мати право здійснювати делегування повноважень; в кінцевому результаті є розширення/звуження делегованих повноважень, тобто змінюється обсяг повноважень; місцеві органи виконавчої влади уповноважені делегувати повноваження районним і обласним радам, тоді як органи місцевого самоврядування мають право делегувати повноваження і місцевим органам виконавчої влади, і органам системи місцевого самоврядування; делегування є строковим, тобто має термін та може відізнатися тим суб'єктом, який делегує; обов'язковість фінансування делегованих повноважень, а також добровільний характер делегованих повноважень; можлива передача органам місцевого самоврядування відповідних об'єктів державної власності; повноваження можуть бути делеговані у різних сферах (галузях) публічного адміністрування» [17, с. 126].

Проте варто зазначити, що досить значним є коло окремих державних повноважень, якими не можуть органи місцевого самоврядування бути наділені. До даного числа належать найбільш вагомим повноваження органів державної влади, які в силу своєї значущості можуть бути реалізовані лише на державному рівні. Загалом в законодавчих актах закріплено заборону на передачу тих чи інших державних повноважень органам місцевого самоврядування.

Також необхідно підкреслити той факт, що для ефективної дії механізму делегування повноважень потрібний більш точний та об'єктивний підрахунок майбутніх органам місцевого самоврядування видатків, які будуть понесені внаслідок виконання окремих державних повноважень. Ефективне делегування як організаційна складова механізму управління не має порушувати балансу влади, нести негативні соціально-економічні наслідки для населення.

Також у разі неналежного виконання своїх обов'язків посадові особи мають бути притягнуті до відповідного виду юридичної відповідальності.

Висновки. Отже, наскільки ефективно діятиме механізм делегування повноважень залежить від того, наскільки грамотно буде побудовано цей процес. Для ефективної дії механізму делегування повноважень необхідно заповнити прогалини, внести деякі зміни до законодавства, а також керуватися метою підвищення якості життя населення. Більш детальне законодавче врегулювання інституту делегування повноважень допоможе грамотно розподіляти матеріальні ресурси та фінансові кошти і досягати мети делегування повноважень.

Делегування повноважень – це засіб досягнення продуктивних відносин між різними рівнями управління.

Таким чином, делегування повноважень у системі місцевого самоврядування – це передача повноважень одним суб'єктом місцевого самоврядування, який наділений на підставі закону власною компетенцією, іншому, який має право відповідно до закону на отримання й реалізацію даних повноважень з метою їхньої результативності на підставі договору.

У свою чергу договірна форма передачі відповідних владних повноважень повинна мати стадію узгодження, оскільки згода муніципального утворення (його органів та посадових осіб) щодо виконання від органів державної влади тих чи інших доручень, а також наявність необхідних ресурсів, певної інфраструктури для цього, досвіду, навичок, необхідних фахівців є запорукою своєчасного та якісного виконання прийнятих владних повноважень.

До характерних особливостей делегування повноважень у системі місцевого самоврядування можна віднести наступні: схвалення делегуючим органом акта про делегування; чітке згідно законодавчих вимог розмежування повноважень між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування; можливість делегування окремих повноважень, віднесених до власної компетенції органу влади; встановлення на законодавчому рівні права делегування повноважень; можливість відкликання делегованих повноважень; наявність державного контролю щодо здійснення органами місцевого самоврядування делегованих повноважень органів виконавчої влади; неможливість субделегування повноважень; наявність фінансових ресурсів, що необхідні для здійснення повноважень органів місцевого самоврядування згідно закону; адміністративна незалежність органів місцевого самоврядування; максимальна ефективність вирішення справ на місцевому рівні без втручання центральної адміністрації; можливість в будь-який час суб'єктом делегування призупинити делеговані повноваження за умови передання їх на невизначений термін; відповідальність суб'єкта за не належним чином реалізацію делегованих йому повноважень.

Список використаних джерел

1. Руснак Б.А. Місцеве самоврядування в Україні: теорія і практика. Одеса. 2016. 736 с.
2. Титикало Р.С. Актуальні питання делегування повноважень органам місцевого самоврядування. *Право і суспільство*. 2023. № 3. С. 246–251.
3. Давидова В.А. Делегування повноважень в системі місцевого самоврядування в Україні: визначення сутності. *Держава і право*. 2017. Випуск 75. С. 177–187.
4. Бурачек І. В. Делегування повноважень в теорії адміністративного менеджменту. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/12/17.pdf> (дата звернення: 05.05.2025).
5. Крупчан О. Д. Формування компетенції місцевих органів публічної влади шляхом делегування повноважень. *Юридична Україна*. 2013. № 7. С. 14–19.
6. Бублик Г. В. Делегування повноважень місцевими органами влади: організаційно-правовий аспект : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ : Київ. нац. економ. ун-т. Київ. 2005. 16 с.
7. Сандул Я. М. Виконавчі органи місцевих рад як суб'єкти адміністративного права : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Одеса. 2015. 22 с.
8. Сидор М. Я. Адміністративно-правові аспекти взаємодії місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Київ. 2015. С. 10–11.
9. Терещук О. До питання розуміння делегування повноважень в адміністративно-правовій науці на судовій практиці. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 8. С. 125–129.

10. Корбутяк А. Г., Сокровольська Н. Я. Фінансування повноважень органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації. Ефективна економіка. 2018. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2018/104.pdf (дата звернення: 05.05.2025).
11. Цабека А. В. Делегування повноважень у механізмі децентралізації органів виконавчої влади. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2020. № 2 (68). С. 106–111.
12. Шевчук С. В. Історія конституціоналізму: від святого письма до конституційного тексту. Елементи конституціоналізму. *Юридичний журнал*. 2008. № 10 (76). С. 51–56.
13. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року № 280-97. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170.
14. Актуальні проблеми виконання законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації». За ред. В. В. Кравченка: Науково-практичний посібник. Київ: Атіка. 2003. 288 с.
15. Сторожук І. П. Принцип делегування повноважень у місцевому управлінні. *Університетські наукові записки*. 2005. № 4. С. 231–236.
16. Новак А. О. Правова природа делегованих повноважень органів місцевого самоврядування в Україні. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2014. Випуск 27. С. 173–186. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dbms_2014_27_16 (дата звернення: 05.05.2025).
17. Титикало Р. С. «Власні» та «делеговані» повноваження місцевого самоврядування. *Наукові записки. Серія: Право*. 2023. № 14. С. 123–127. URL: <https://pravo.cusu.edu.ua/index.php/pravo/article/view/269/271> (дата звернення: 05.05.2025).

References

1. Rusnak, B. A. (2016). *Mistseve samovryaduvannya v Ukrayini: teoriya i praktyka [Local self-government in Ukraine: theory and practice]*. Odesa [in Ukrainian].
2. Tytykalo, R. S. (2023). *Aktualni pytannya delehuвання povnovazhen orhanam mistsevoho samovryaduvannya [Current issues of delegation of powers to local government bodies]*. *Pravo i suspilstvo - Law and Society*, 3, 246-251 [in Ukrainian].
3. Davydova, V. A. (2017) Delehuвання povnovazhen v systemi mistsevoho samovryaduvannya v Ukrayini: vyznachennya sutnosti [Delegation of powers in the system of local self-government in Ukraine: defining the essence]. *Derzhava i pravo - State and Law*, 75, 177-187 [in Ukrainian].
4. Burachek, I. V. *Delehuвання povnovazhen v teorii administratyvnoho menedzhmentu [Delegation of authority in the theory of administrative management]*. Retrieved from: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/12/17.pdf> [in Ukrainian].
5. Krupchan, O. D. (2013). *Formuvannya kompetentsiyi mistsevykh orhaniv publichnoyi vlady shlyakhom delehuвання povnovazhen [Formation of competence of local public authorities through delegation of powers]*. *Yurydychna Ukrayina - Legal Ukraine*, 7, 14–19 [in Ukrainian].
6. Bublyk, H. V. (2005). *Delehuвання povnovazhen mistsevymy orhanamy vlady: orhanizatsiyno-pravovyy aspekt [Delegation of powers by local authorities: organizational and legal aspect]*: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Kyiv: Kyiv. nats. ekonom. un-t. Kyiv [in Ukrainian].
7. Sandul, Ya. M. (2015). *Vkonavchi orhany mistsevykh rad yak sub'yekty administratyvnoho prava [Executive bodies of local councils as subjects of administrative law]*: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07 «Administratyvne pravo i protses; finansove pravo; informatsiyne pravo». Odesa [in Ukrainian].
8. Sydor, M. Ya. (2015). *Administratyvno-pravovi aspekty vzayemodiyi mistsevykh derzhavnykh administratsiy ta orhaniv mistsevoho samovryaduvannya [Administrative and legal aspects of the interaction of local state administrations and local self-government bodies]*: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : spets. 12.00.07 «Administratyvne pravo i protses; finansove pravo; informatsiyne pravo». Kyiv [in Ukrainian].
9. Tereshchuk, O. (2016). Do pytannya rozuminnya delehuвання povnovazhen' v administratyvno-pravoviy nautsi na sudoviy praktytsi [On the issue of understanding the delegation of powers in administrative law science in judicial practice]. *Pidpryyemnytstvo, hospodarstvo i pravo - Entrepreneurship, Economy and Law*, 8, 125-129 [in Ukrainian].
10. Korbutyak, A. H. & Sokrovolska, N. Ya. (2018). *Finansuvannya povnovazhen orhaniv mistsevoho samovryaduvannya v umovakh detsentralizatsiyi [Financing the powers of local government bodies in the context of decentralization]*. *Efektivna ekonomika - Effective Economy*, 11. Retrieved from http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2018/104.pdf [in Ukrainian].

11. Tsabeka, A. V. (2020) Delehuвання povnovazhen u mekhanizmi detsentralizatsiyi orhaniv vykonavchoyi vlady [Delegation of powers in the mechanism of decentralization of executive bodies]. *Derzhava ta rehiony. Seriya: Pravo - State and regions. Series: Law*, 2 (68), 106-111 [in Ukrainian].
12. Shevchuk, S. V. (2008) Istoriya konstitutsionalizmu: vid svyatoho pys'ma do konstitutsiynoho tekstu. Elementy konstitutsionalizmu [History of constitutionalism: from sacred writing to constitutional text. Elements of constitutionalism.]. *Yurydychnyy zhurnal - Legal Journal*, 10, (76), 51-56 [in Ukrainian].
13. Pro mistseve samovryaduvannya v Ukrayini [On local self-government in Ukraine] : Zakon Ukrayiny vid 21 travnya 1997 roku № 280-97. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*. № 24. St. 170. [in Ukrainian].
14. «On local state administrations». Za red. V.V. Kravchenka: Naukovo-praktychnyy posibnyk. K.: Atika. 2003. 288 s. [in Ukrainian].
15. Storozhuk I.P. (2005) Pryntsyp delehuвання povnovazhen' u mistsevomu upravlinni [The principle of delegation of powers in local government]. *Universytetski naukovy zapysky - University scientific notes*, 4, 231-236 [in Ukrainian].
16. Novak, A. O. (2014) Pravova pryroda delehovanykh povnovazhen' orhaniv mistsevoho samovryaduvannya v Ukrayini [The legal nature of delegated powers of local self-government bodies in Ukraine]. *Derzhavne budivnytstvo ta mistseve samovryaduvannya - State construction and local self-government*, 27, 173-186. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dbms_2014_27_16 [in Ukrainian].
17. Tytykalo, R. S. (2023) «Vlasni» ta «delehovani» povnovazhennya mistsevoho samovryaduvannya [«Own» and «delegated» powers of local self-government]. *Naukovy zapysky. Seriya: Pravo - Scientific notes. Series: Law*, 14, 123-127. Retrieved from <https://pravo.cusu.edu.ua/index.php/pravo/article/view/269/271> [in Ukrainian].

Стаття надійшла 05.05.2025